

Vergaderjaar 2008–2009

31 770

Werkbezoek van een delegatie uit de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit aan Parijs (15 t/m 16 oktober 2008)

Nr. 1

VERSLAG VAN EEN WERKBEZOEK

Vastgesteld 13 november 2008

Inleiding

Op 15 en 16 oktober jl. heeft een delegatie van vier leden van de vaste commissie voor LNV een bezoek gebracht aan Parijs. Zij zijn begeleid door de EU-adviseur en de griffier. Reden voor het werkbezoek is het EU-voorzitterschap van Frankrijk, dat de actuele landbouwdossiers tot één van de prioriteiten heeft benoemd. Doel van het werkbezoek was gesprekken te voeren met Franse parlementariërs en ambtenaren van het ministerie van Landbouw en Visserij over actuele landbouwdossiers, waaronder het zogenoemde «Health Check»-dossier en de rol van het Franse voorzitterschap daarbij. De delegatie bestond uit de leden Atsma (CDA, delegatieleider), Snijder-Hazelhoff (VVD), Graus (PVV) en Ouwehand (PvdD).

Woensdag 15 oktober

Diner in restaurant Auguste aangeboden door de Nederlandse ambassade in Parijs. Aanwezig zijn de ambassadeur in Parijs, de heer Hugo Siblesz, de LNV-raad, mevrouw Marianne Vaes, de Attaché Agricole van de Franse ambassade in Nederland, de heer Jean-Michel Poirson, en de Attachée Commerciale, mevrouw Françoise Divanach. Door de aanwezigen is een toelichting gegeven op de algemene Frans-Nederlandse relatie en de specifieke overeenkomsten en verschillen. Tevens is ingegaan op de Franse standpunten ten aanzien van het «Health-Check»-dossier en de toekomst van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB).

Donderdag 16 oktober – ochtend

Gesprek voorzitter subcommissie Landbouw, de heer Michel Raison. Tevens aanwezig de adviseur juridische zaken van de subcommissie, mevrouw Veronique Grivelle, en lid van de ondercommissie Milieu, mevrouw Françoise Branget.

De delegatieleider geeft aan dat het nuttig is om met collega-parlementariërs van andere EU-lidstaten te praten over landbouw. Nederland en Frankrijk hebben veel gemeenschappelijk op het terrein van landbeheer, werkgelegenheid en export, en daarmee veel gedeelde belangen.

Melkquota

De heer Raison laat weten dat het Franse parlement voorzichtig is met de afschaffing van melkquota omdat deze in Frankrijk effect hebben op de prijzen en op de ruimtelijke ordening. Melkveehouders zijn nu gesitueerd over heel Frankrijk, al verschilt de dichtheid. Afschaffing van de melkquota zou melkveehouders in geografisch gunstige gebieden bevoordelen. Daarnaast heerst in Frankrijk het sentiment om te behoren tot een bepaald gebied met typische streekproducten (bijvoorbeeld kaas). Het Franse parlement is niet principieel tegen afschaffing maar is voorstander van de introductie van een alternatief regulatiesysteem om te voorkomen dat de keten in Frankrijk schade ondervindt. Hiervoor is nog geen duidelijk voorstel uitgewerkt. Uitgangspunt is dat een vorm van interventie dient te blijven bestaan ten gunste van het inkomen van melkveehouders (bijv. voorraden van boter en melkpoeder). Zuivelbedrijven zijn in Frankrijk niet verenigd in coöperaties. Vermoedelijk zal het Franse parlement tegen afschaffing van de melkquota stemmen als er geen nieuw systeem voor in de plaats komt. Overigens is regulering niet op alle producten noodzakelijk, aldus de heer Raison. Hij ziet overeenkomsten tussen de huidige financiële crisis en de stijging van de graanprijzen in 2007 en 2008. Een systeem voor eerlijke handel is altijd noodzakelijk: de markt bepaalt maar de overheid reguleert. Ten aanzien van de WTO-onderhandelingen is het van belang dat EU-wetgeving «WTO-compatible» is maar ook de EU-stem is van groot belang in WTO-verband.

Biologische landbouw en milieu

Frankrijk is net als de overige EU-lidstaten gehouden aan de EU-milieurichtlijnen. Een verruiming van de melkquota doet hieraan niets af. Overigens gaat Frankrijk op een aantal terreinen verder dan EU-milieurichtlijnen voorschrijven. Zo zijn de eisen voor biologische landbouwproducten strenger, evenals de kwaliteitseisen voor producten met geografische oorsprongsbenamingen. Met het laatste gaat ook een economische reden gepaard, namelijk het onderscheiden ten opzichte van andere landen. De prijzen voor biologische producten liggen in Frankrijk, net als in Nederland, hoger door een lagere productie en de noodzaak voor de inzet van handarbeid. Biologische landbouw blijft een speciale nichemarkt en ook de Franse consument laat zich beïnvloeden door de prijs. De heer Raison is van mening dat een volledig biologische landbouw in de EU tot voedseltekorten zou leiden en dat niet alleen biologische producten kwalitatief goed zijn.

Dierlijke eiwitten

In Frankrijk vindt weinig of geen discussie plaats over de gevolgen van het gebruik van dierlijke producten. In de rijke landen bestaat het voedsel uit aanzienlijke hoeveelheden dierlijke eiwitten, waarmee veel kosten gepaard gaan. Het Franse parlement en de Franse samenleving voeren momenteel geen discussie over de vermindering van het gebruik van dierlijke eiwitten.

Energie

Wat betreft biobrandstoffen heeft de Franse regering een voorstel ingediend om het fiscaal voordeel op de biobrandstoffen ethanol en diaster geleidelijk af te bouwen. Er is geen sprake van fiscaal voordeel op 2e en 3e generatie biobrandstoffen, omdat deze er niet zijn. Voor fiscaal voordeel worden ook geen plannen ontwikkeld. De productie van plantaardige energie dient niet ten koste te gaan van de voedselketen, is het algemene standpunt. Frankrijk loopt ten opzichte van

landen als Duitsland achter op alternatieve vormen van energie. Ook wordt nauwelijks gas gebruikt. Het Franse parlement is voorstander van het gebruik van kernenergie als schone vorm van energie, de Groenen uitgezonderd. Wel zijn er zorgen over het verwerken van kernafval. Ter compensatie van de hoge brandstofprijzen is voor de visserijsector een steunplan ontwikkeld naast het reeds lang bestaande lage tarief op brandstof voor de landbouw- en visserijsector (rode diesel).

Modulatie

Het Franse parlement is behoedzaam ten aanzien van de verhoging van de modulatie. Het is essentieel het budget tot 2013 niet te wijzigen en de prioriteit wordt gelegd bij de agrarische productie. Daarom ligt het in de rede zo veel mogelijk geld te behouden voor de 1e pijler. De 2e pijler is ook minder controleerbaar. Het Europees Parlement heeft een advies uitgebracht waarbij het percentage voor modulatie lager zou moeten uitvallen van het voorstel van de Europese Commissie.

Het Franse parlement is voorstander van modulatie voor oogst- en diergezondheidsverzekeringen (artikel 70) en geeft in dit verband de voorkeur aan artikel 68 (1e pijler).

Cofinanciering

Ten aanzien van cofinanciering is de heer Raison alert om te voorkomen dat dit tot renationalisatie van het GLB leidt. Verplichte cofinanciering verdient aanbeveling boven vrijwillige cofinanciering. Voor innovatie is cofinanciering wellicht wél een geschikte vorm.

Donderdag 16 oktober – lunch

Lunch in vegetarisch restaurant «Le grenier de Notre Dame» in aanwezigheid van landbouwwattachés van Denemarken, Wallonië en Spanje en de heer Daniel Bigou van APCA, aangeboden door de Nederlandse LNV-raad, mevrouw Vaes.

Donderdag 16 oktober – middag

Gesprek met de heer Philippe Duclaud, diplomatiek adviseur van het kabinet van de minister van Landbouw en Visserij, de heer Barnier.

De delegatieleider bedankt de heer Duclaud voor de ontvangst en onderstreept het belang van contacten tussen Nederland en Frankrijk wat betreft het Europese Landbouwbeleid. De Nederlandse delegatie zou graag spreken over de afschaffing van de melkquota, het «Health Check»-dossier, ontkoppeling, de financiering van het GLB nu en na 2013, milieu en dierenwelzijn.

De heer Duclaud licht toe dat het ministerie van Landbouw en Visserij momenteel twee perspectieven heeft: de inzet van Frankrijk in de onderhandelingen met de overige EU-lidstaten en het Franse voorzitterschap van de EU.

Melkquota

De inzet van Frankrijk ten aanzien van de melkquota is behoedzaam omdat deze zijn vastgesteld per regio en daarmee relevant zijn voor het landschapsbeheer. Als de melkquota worden afgeschaft zal dit mogelijk een verhuizing inhouden van melkveehouderijen naar meer productieve gebieden, weg uit de berggebieden.

Als voorzitter van de EU zal Frankrijk waarschijnlijk aansturen op een

evenwicht tussen het voorstel van de Europese Commissie en het advies van het Europees Parlement. Het advies van het EP voorziet in een verruiming van de melkquota met 1% in 2009 en 1% in 2010, waarna een evaluatie zou moeten plaatsvinden. Uitgangspunt is de afspraak dat de melkquota in 2015 zullen zijn opgeheven. De wijze waarop (begeleidende maatregelen) en het tempo waarin is nu onderwerp van gesprek. Het milieu is voor Frankrijk belangrijk; het gaat om een evenwichtige manier van landbouwproductie.

WTO

De heer Duclaud verwacht niet dat een alternatieve vorm van systeem-interventie tot problemen in de WTO-onderhandelingen zal leiden. In 2003 heeft de EU reeds een stap gezet wat betreft ontkoppeling en er is nog veel marge in de zogenoemde «amber box». Frankrijk wenst interventie-instrumenten in het GLB te behouden. Veel EU-lidstaten achten een veiligheidsoptie noodzakelijk om te grote prijschommelingen te voorkomen. Een vangnet zou niet structureel gebruikt dienen te worden maar slechts indien nodig (vgl. steun voor maïs in Hongarije).

Modulatie

Frankrijk geeft prioriteit aan het gebruik van artikel 68 ten opzichte van modulatie. Bijna de gehele Landbouw- en Visserijraad staat kritisch tegenover het voorstel van de Europese Commissie. Gerichte maatregelen kunnen voor bepaalde sectoren in Frankrijk behulpzaam zijn, zoals de biologische landbouw, de schapenhouderij en de melkveehouderij in berggebieden.

Dierlijke eiwitten

In Frankrijk wordt niet gediscussieerd over de productie en consumptie van dierlijke eiwitten. Wel over andere aspecten van voeding: het gebruik van suiker, het feit dat groeten en fruit minder worden gegeten in Frankrijk en de hongerproblematiek in de wereld.

Voedselcrisis

Frankrijk wil als voorzitter van de EU initiatief ontplooiën voor een oplossing van de voedselcrisis en hervorming van de FAO, als lange termijn-oplossing om een einde aan de honger in de wereld te maken. Frankrijk is voor de korte termijn voorstander van het besteden van € 1 miljard voor zaaizaad en kunstmest voor OS-landen, maar die discussie is meer een financiële discussie geworden. Gestreefd wordt naar overeenkomst hierover in november 2008. Afrikaanse landen telen nu voornamelijk voor export. Daarom is regiobeleid belangrijker dan wijziging van tarieven en heffingen, zodat meer wordt overgegaan op voedselteelt voor eigen gebruik. Daarnaast is het van belang dat Afrikaanse landen de krachten bundelen, zoals in West-Afrika het geval is.

Veevoer en GGO

Het feit dat er veel GGO-soja in Zuid-Amerika wordt verbouwd baart Frankrijk zorgen. De veevoerindustrie in de EU zou meer zelfstandig moeten kunnen worden. Ook kunnen bepaalde teelten in de EU meer worden gestimuleerd, zoals eiwitrijke gewassen. Middelen uit artikel 68 zouden voor veevoer kunnen worden aangewend (niet voor menselijke consumptie).

Dierenwelzijn

Het Franse voorzitterschap is niet geheel vrij geweest in het bepalen van de agenda maar is mede afhankelijk van voorstellen van de Europese Commissie. Ook het «Health Check»-dossier en de visserijproblematiek hebben veel tijd in beslag genomen. Omdat er bovendien geen concreet verzoek van de Europese Commissie is geweest ten aanzien van dierenwelzijn, zal er geen nieuwe wetgeving van kracht worden in de tweede helft van 2008. Regulering van dierenwelzijn in slachterijen is overigens wel in voorbereiding; vermoedelijk komt het dossier diertransporten eind dit jaar weer aan de orde.

Rituele slachtingen vormen een politiek gevoelig onderwerp in Frankrijk zelf, maar niet voor het Franse voorzitterschap van de EU. Het is verboden om dieren individueel te slachten in Frankrijk. Dieren worden naar slachterijen gebracht. Er is geen gebrek aan regelgeving maar de bestaande regelgeving wordt onvoldoende nageleefd. Daarom zijn nationale maatregelen aangekondigd.

GLB na 2013

Alle lidstaten willen een GLB na 2013, maar waar sommige lidstaten meer geld in de 2e pijler willen, hecht Frankrijk aan behoud van de 1e pijler. Economisch beleid staat voorop, gevolgd door landschaps- en milieubeleid. Frankrijk vindt de visie van Nederland voor een fusie tussen de 1e en 2e pijler interessant.

Een harmonisatie van betalingen is dan wel wenselijk. Dit wordt onderschreven door de nieuwe EU-lidstaten. Ook is Frankrijk voorstander van een meer flexibel en dynamisch GLB, dat rekening houdt met verschillen in concurrentieposities van EU-lidstaten. Dit hoeft niet op gespannen voet te staan met het streven naar een gelijk speelveld binnen de EU.

Een discussie over invoering van een «flat rate» heeft nu geen prioriteit. Eerst wordt gestreefd naar een akkoord over het «Health Check»-dossier. Over duurzaamheid is tijdens de informele Landbouw- en Visserijraad in Annecy uitvoerig gesproken. Voor de toekomst is de relatie tussen enerzijds productiviteit en concurrentiepositie, en anderzijds duurzaamheid cruciaal.

De heer Duclaud heeft tot slot waardering voor het genuanceerde standpunt dat Nederland inneemt in de Raad en voor het feit dat Nederland regelmatig een brugfunctie vervult tussen de liberale lidstaten en de meer landbouwgerichte lidstaten.

Afronding programma

Na afloop van het gesprek met de heer Duclaud heeft een korte debriefing met de LNV-raad plaatsgehad en is de delegatie terug naar Nederland gereisd.

De voorzitter van de delegatie,
Atsma

De griffier van de delegatie,
Dortmans